

Četrtek, 7. maja 2009

57. ugotavlja, da bo Lizbonska pogodba imela tudi finančni vpliv, sicer omejen, zaradi novih posebnih pristojnosti, ki jih je pridobila Unija; navaja, da je pripravljen analizirati, ko bo za to čas, dejanske posledice izvajanja teh novih pristojnosti; meni, da se teh pristojnosti zagotovo ne bo izvajalo naenkrat in ne takoj po začetku veljavnosti Lizbonske pogodbe, temveč postopoma, ko bodo pripravljene zadevni zakonodajni predlogi; vendar meni, da se njihovo financiranje ne sme izvajati na škodo financiranja aktualnih dejavnosti Unije;

Usklajevanje z nacionalnimi proračuni

58. želi povabiti nacionalne parlamente, naj vsako leto sodelujejo v skupni javni razpravi o usmeritvah nacionalnih proračunskih politik in proračunske politike Skupnosti, pred obravnavo zadevnih predlogov proračuna, da bi tako od samega začetka vzpostavili okvir za skupni razmislek o usklajevanju nacionalnih politik držav članic, tudi ob upoštevanju prispevka Skupnosti;

59. ugotavlja, da bi letna objava nacionalnih in morebitnih regionalnih proračunskih sredstev vsake od držav članic, ki prispevajo k uresničitvi glavnih ciljev Unije, prispevala koristno pojasnilo za odločitev o razporeditvi odhodkov iz proračuna Unije v zvezi s temi cilji;

*

* *

60. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji ter parlamentom držav članic.

Razmere v Moldaviji

P6_TA(2009)0384

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 7. maja 2009 o razmerah v Republiki Moldaviji

(2010/C 212 E/10)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Republiki Moldaviji, zlasti resolucije z dne 24. februarja 2005 o parlamentarnih volitvah v Moldaviji ⁽¹⁾ ter resolucij o evropski sosedski politiki in črnemorskem regionalnem sodelovanju,
- ob upoštevanju končne izjave in priporočil seje odbora za parlamentarno sodelovanje EU-Republika Moldavija z dne 22. in 23. oktobra 2008,
- ob upoštevanju strateškega dokumenta Komisije iz leta 2004, vključno s poročilom o Republiki Moldaviji,
- ob upoštevanju Sporazuma o partnerstvu in sodelovanju med Republiko Moldavijo in Evropsko unijo, ki je bil podpisan 28. novembra 1994 in je začel veljati 1. julija 1998,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 3. decembra 2008 o vzhodnem partnerstvu (KOM(2008)0823),

⁽¹⁾ UL C 304 E, 1.12.2005, str. 398.

Četrtek, 7. maja 2009

- ob upoštevanju pomoči, ki jo je Evropska unija zagotovila Republiki Moldaviji v okviru evropskega sosedskega in partnerskega instrumenta (ESPI), vključno s projektom o podpori za volitve v Republiki Moldaviji, s katerim je bila zagotovljena finančna pomoč za svobodne in pravične volitve v tej državi,
 - ob upoštevanju akcijskega načrta Evropske unije in Republike Moldavije v okviru evropske sosedske politike, ki ga je sprejel Svet za sodelovanje med EU in Moldavijo na sedmem srečanju 22. februarja 2005, ter letnega poročila o napredku za Republiko Moldavijo,
 - ob upoštevanju sporazuma o poenostavitvi vizumskih postopkov med Evropsko unijo in Republiko Moldavijo, podpisanega leta 2007,
 - ob upoštevanju izjave o predhodnih ugotovitvah in sklepih mednarodne misije za opazovanje volitev v Republiki Moldaviji za parlamentarne volitve z dne 5. aprila 2009 in povolilnega poročila Urada za demokratične institucije in človekove pravice (ODIHR) Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) za obdobje od 6. do 17. aprila 2009,
 - ob upoštevanju skupne izjave francoskega, češkega in švedskega ministra za zunanje zadeve o razmerah v Republiki Moldaviji z dne 9. aprila 2009,
 - ob upoštevanju izjav predsedstva Evropske unije o razmerah v Republiki Moldaviji z dne 7. in 8. aprila 2009,
 - ob upoštevanju sklepov Sveta za splošne zadeve in zunanje odnose z dne 27. in 28. aprila 2009 ter izmenjave mnenj o tej temi s predsedstvom Evropske unije, ki je 28. aprila 2009 potekala v odboru Evropskega parlamenta za zunanje zadeve,
 - ob upoštevanju izjav visokega predstavnika Evropske unije za skupno zunanjo in varnostno politiko Javierja Solane o razmerah v Republiki Moldaviji z dne 7. in 11. aprila 2009,
 - ob upoštevanju izjav komisarke za zunanje odnose Benite Ferrero-Waldner o razmerah v Republiki Moldaviji z dne 6., 7. in 11. aprila 2009,
 - ob upoštevanju izjave področne skupine ZN v Republiki Moldaviji z dne 12. aprila 2009,
 - ob upoštevanju resolucije Sveta Evrope št. 1280 z dne 24. aprila 2002,
 - ob upoštevanju memoranduma o Moldaviji organizacije Amnesty International z dne 17. aprila 2009 o razmerah v Republiki Moldaviji med dogodki 7. aprila 2009 in po njih,
 - ob upoštevanju poročila ad hoc delegacije Parlamenta v Republiki Moldaviji, ki je državo obiskala od 26. do 29. aprila 2009,
 - ob upoštevanju člena 103(4) svojega Poslovnika,
- A. ker evropska sosedska politika in vzhodno partnerstvo, ki se bo v kratkem začelo, priznavata, da se Republika Moldavija prizadeva približati Evropi in da je Moldavija pomembna kot država z globokimi zgodovinskimi, kulturnimi in gospodarskimi vezmi z državami članicami Evropske unije,
- B. ker je cilj akcijskega načrta Evropske unije in Republike Moldavije spodbuditi politično in institucionalno reformo v tej državi, med drugim na področju demokracije in človekovih pravic, pravne države, neodvisnosti sodstva ter svobode medijev, pa tudi dobrih sosedskih odnosov,

Četrtek, 7. maja 2009

- C. ker je za junij 2009 zastavljen cilj, da se v Svetu za sodelovanje med EU in Republiko Moldavijo začnejo pogajanja o novem sporazumu med Moldavijo in EU,
- D. ker je Republika Moldavija članica Sveta Evrope in OVSE, s čimer se je zavezala k resničnemu uveljavljanju demokracije in spoštovanja človekovih pravic, pa tudi k boju proti mučenju, trpinčenju in drugemu nečloveškemu in poniževalnemu ravnanju ter njihovemu preprečevanju,
- E. ker so bile 5. aprila 2009 v Republiki Moldaviji parlamentarne volitve in ker jih je spremljala mednarodna misija za opazovanje volitev, sestavljena iz predstavnikov OVSE/ODIHR in Evropskega parlamenta, parlamentarne skupščine OVSE in parlamentarne skupščine Sveta Evrope,
- F. ker je bila v predvolilnem obdobju izražena resna zaskrbljenost zaradi vladnega nadzora nad javnimi mediji, ustrahovanja in pregona opozicijskih voditeljev in zasebnih medijev ter zlorab upravnih virov v korist vladne stranke,
- G. ker od 500 000 do milijon Moldavijcev živi v tujini in ker je bilo moldavskim oblastem pred volitvami 5. aprila 2009 poslanih več pritožb, ki so jih podpisale številne nevladne organizacije in združenja Moldavijcev v diaspori, vključno s pritožbo iz februarja 2009, naslovljeno na predsednika Republike Moldavije, predsednika parlamenta in predsednika vlade, o ukrepih, zaradi katerih so bili Moldavijci v tujini prikrajšani za pravico, da bi volili, vendar so bile te pritožbe prezrte; ker je zelo malo Moldavijcev (22 000) volilo zunaj Republike Moldavije,
- H. ker so dejanske oblasti v Pridnestrju, ki se želi odcepiti, velikemu številu moldavskih državljanov preprečile sodelovanje na volitvah,
- I. ker je mednarodna misija za opazovanje volitev v svojih predhodnih ugotovitvah prišla do zaključka, da so bile volitve v skladu s številnimi mednarodnimi standardi in zavezami, vendar so potrebne nadaljnje izboljšave, s katerimi bi zagotovili, da bi volilni proces potekal brez neupravičenega administrativnega vmešavanja, in povečali zaupanje javnosti,
- J. ker so se opozicijske stranke in skupine Koalicija 2009 pritoževale, da je prišlo na volitvah 5. aprila 2009 do številnih nepravilnosti pri pripravi volilnih in dopolnilnih seznamov, štetju in tabeliranju,
- K. ker je državna volilna komisija 21. aprila 2009 po ponovnem štetju objavila končni izid volitev, ki ga je ustavno sodišče 22. aprila 2009 potrdilo,
- L. ker so dogodke po volitvah zaznamovali nasilje, moldavska vlada pa je začela veliko akcijo ustrahovanja in nasilja, kar je porodilo dvom o zavezanosti moldavskih oblasti demokratičnim načelom in človekovim pravicam ter o zaupanju javnosti tem oblastem,
- M. ker so miroljubne proteste podžgali dvomi o poštenosti volitev ter nezaupanje javnim ustanovam, vključno s tistimi, ki so vodile volilni postopek, in ker so oblasti obžalovanja vredna dejanja nasilja ter vandalizma izkoristile za ustrahovanje civilne družbe, saj so se odzvale nasilno in pretirano ter nadalje omejile že tako krhke temeljne pravice in svoboščine moldavskih državljanov,
- N. ker je ugotovljeno, da je bilo aretiranih in pridržanih vsaj 310 oseb, ker so nekateri aretiranci še vedno v zaporu in ker so bili zaporniki po aretaciji na policijski postaji deležni sistematičnega trpinčenja do take mere, da bi to lahko štel za mučenje,

Četrtek, 7. maja 2009

- O. ker je videti, da namen pretepanja in nezakonitih aretacij državljanov, ki so jih zakrivile neznane policijske enote, ni bil pomiriti razmere, ampak namerno povzročiti represivna dejanja,
- P. ker se v tej državi še vedno nadaljujejo hude kršitve človekovih pravic, za katere so odgovorne moldavske oblasti, nepravilčen pregon predstavnikov civilne družbe in protestnikov ter primeri neupoštevanja pravne države in ustreznih evropskih konvencij, katerih podpisnica je Republika Moldavija,
- Q. ker je moldavska vlada Romunijo obtožila vpletenosti v povolilne demonstracije in izgnala romunskega veleposlanika; ker je moldavska vlada ponovno uvedla vizumsko obveznost za državljane te države članice EU,
- R. ker je treba poudariti, da ni resnih znakov ali dokazov, na podlagi katerih bi bilo mogoče kateri koli državo članico EU naprtiti odgovornost za nasilne dogodke zadnjih tednov,
- S. ker je pristno in uravnoteženo partnerstvo mogoče razviti le na podlagi skupnih vrednot, zlasti kar zadeva demokracijo, pravno državo ter spoštovanje človekovih pravic in državljanskih svoboščin,
- T. ker si Evropska unija s svojim programom za vzhodno partnerstvo prizadeva za vzpostavitev večje stabilnosti, boljšega upravljanja in gospodarskega razvoja v Republiki Moldaviji in drugih državah na svojih vzhodnih mejah,
1. poudarja pomen tesnejših odnosov med EU in Republiko Moldavijo ter potrjuje, da je treba s skupnimi močmi prispevati k večji stabilnosti, varnosti in blaginji na evropski celini ter preprečiti nastajanje novih ločnic;
 2. ponovno izraža svojo zavezanost nadaljevanju pomembnega in ciljno usmerjenega dialoga z Republiko Moldavijo, vendar je po njegovem mnenju nadvse pomembno, da se uvedejo trdne določbe o pravni državi in spoštovanju človekovih pravic, pri čemer je treba poudariti, da mora biti nadaljnja krepitev odnosov, vključno s sprejetjem novega nadgrajenega sporazuma, pogojena z resnično in dokazano zavezanostjo moldavskih oblasti demokraciji in človekovim pravicam;
 3. poudarja, da je izpolnjevanje mednarodnih demokratičnih standardov pred in med volilnim procesom ter po njem izredno pomembno za nadaljnji razvoj odnosov med Republiko Moldavijo in Evropsko unijo;
 4. ostro obsoja obsežno akcijo pregona, hude kršitve človekovih pravic in vsa druga nezakonita dejanja moldavske vlade v obdobju po parlamentarnih volitvah;
 5. poziva moldavske oblasti, naj nemudoma izpustijo vse nezakonito pridržane in izvedejo vladne ukrepe v skladu z mednarodnimi zavezami te države in obveznostmi glede demokracije, pravne države in človekovih pravic;
 6. je posebej zaskrbljen zaradi nezakonitih in samovoljnih aretacij ter pogostih kršitev človekovih pravic aretirancev, zlasti pravice do življenja, pravice biti obvarovan pred fizično zlorabo, nasiljem in nečloveškim ali ponižujočim ravnanjem in kaznovanjem, pravice do svobode in varnosti, pravice do pravičnega sojenja, svobode zbiranja, združevanja in izražanja, zaskrbljen pa je tudi zato, ker se te zlorabe še nadaljujejo;

Četrtek, 7. maja 2009

7. poudarja, da je treba vzpostaviti nacionalni dialog, v katerem bodo sodelovale vlada in opozicijske stranke in s katerim si je treba resno prizadevati za temeljito izboljšanje demokratičnih postopkov in delovanja demokratičnih institucij v Republiki Moldaviji, in prek tega dialoga nemudoma obravnavati pomanjkljivosti, navedene v ugotovitvah mednarodne misije za opazovanje volitev;
8. vendar poudarja, da so notranja trenja v Republiki Moldaviji zelo močna, zato je trdno prepričan, da je nujno treba ustanoviti neodvisni preiskovalni odbor, ki bo vključeval Evropsko unijo, odbor Sveta Evrope za preprečevanje mučenja ter neodvisne izvedence, njegov namen pa bo zagotoviti nepristranski in pregleden preiskovalni postopek;
9. vztraja, da je treba vse odgovorne za surovo nasilje nad priporniki privedi pred sodišče; prav tako vztraja, da bi morale tudi ugotovitve preiskovalnega odbora privedi do resnične reforme pravnega sistema in policije v Republiki Moldaviji;
10. poziva k posebni preiskavi primerov tistih, ki so umrli med dogodki po volitvah, ter vseh domnevnih posilstev in trpinčenja med priprtji in pri političnih aretacijah, kot sta bili aretaciji Anatola Matasaruja in Gabriela Statija;
11. obsoja akcijo pregona, ki so jo začele moldavske oblasti proti novinarjem, predstavnikom civilne družbe in opozicijskim strankam, ki vključujejo zlasti aretacije in izključitve novinarjev, motnje pri dostopu do spletnih strani in televizijskih postaj, širjenjem propagande na javnih kanalih in onemogočen dostop predstavnikov opozicije do javnih medijev; meni, da je namen teh ukrepov izolirati Republiko Moldavijo pred domačimi in mednarodnimi mediji ter javnim nadzorom; obžaluje in obsoja nadaljevanje cenzure prek pisem, ki sta jih minister za notranje zadeve in minister za pravosodje poslala nevladnim organizacijam, političnim strankam in množičnim medijem;
12. močno obžaluje odločitev moldavskih oblasti, da prisilno odstranijo romunskega veleposlanika in uvedejo vizumsko obveznost za državljane te države članice Evropske unije; vztraja, da je diskriminacija proti državljanom EU zaradi njihove nacionalnosti nesprejemljiva, in poziva moldavske oblasti, naj za romunske državljane ponovno uvedejo brezvizumski režim;
13. obenem poziva Svet in Komisijo, naj revidirata vizumski sistem EU, ki velja za Republiko Moldavijo, da se sprostijo zlasti finančni pogoji za izdajo vizumov za moldavske državljane in omogoči boljša ureditev potovanj; vseeno upa, da moldavski državljani boljšega vizumskega in potovalnega sistema ne bodo izkoristili za množičen odhod iz svoje države, ampak jih bo ta spodbudil k dejavnemu prispevanju k nadaljnjemu razvoju svoje domovine;
14. ugotavlja, da se zdijo trditve o vpletenosti države EU v dogodke neutemeljene in se o njih ni razpravljalo ali jih omenjalo na srečanjih ad hoc delegacije v Republiki Moldaviji;
15. zahteva takojšnje in obsežne dokaze, ki bi podprli trditve moldavske vlade o domnevno kriminalnih dejanjih protestnikov in udeleženiosti tujih vlad;
16. je seznanjen z izjavami moldavskih oblasti v zvezi z odprtjem kazenskega dosjeja o „poskusu nasilnega prevzema oblasti 7. aprila 2009“ ter poziva k preglednemu poteku preiskave, ki bo pojasnila trditve moldavskih oblasti o možni vpletenosti ene ali več tretjih držav v te dogodke;
17. kljub obsodbam vsakršnega nasilja in vandalizma šteje za nesprejemljivo, da se vse proteste prikazuje kot zločine in domnevne protiustavne zarote; meni, da so miroljubne proteste znatno podžgali dvomi o poštenosti volitev, nezaupanje javnim ustanovam ter nezadovoljstvo zaradi družbenih in gospodarskih razmer v Republiki Moldaviji;

Četrtek, 7. maja 2009

18. meni, da je konstruktiven dialog z opozicijskimi strankami, civilno družbo in predstavniki mednarodnih organizacij edini izhod iz sedanjih razmer v Republiki Moldaviji;
19. poudarja, da je za morebitne nove volitve potreben konsenz med opozicijo in vlado o konkretnih izboljšavah volilnega postopka;
20. znova poudarja pomen neodvisnega sodstva in poziva k nadaljnjim ukrepom za zagotovitev uredniške neodvisnosti vseh medijev, vključno z Radiotelevizijo Moldavije, ter prenehanja vseh ustrahovanj zoper kanal ProTV in groženj glede podaljšanja njegovega dovoljenja, ter znatnih izboljšav v moldavski volilni zakonodaji kot bistvenih elementov vsakega prihodnjega volilnega procesa in utrditve demokracije v Republiki Moldaviji;
21. obžaluje dejstvo, da moldavska vlada ni storila ničesar, s čimer bi olajšala volitve moldavskim državljanom, ki živijo v tujini, v skladu s predlogi beneške komisije; poziva moldavske oblasti, naj čim prej sprejmejo potrebne ukrepe, da bo do tega prišlo;
22. opozarja na znatna razhajanja med predhodnim poročilom OVSE/ODIHR o izvedbi volitev ter trditvami precejšnjega števila moldavskih nevladnih organizacij, da so se tam pojavile številne nepravilnosti; poudarja, da je treba taka razhajanja upoštevati pri vsaki nadaljnji reviziji dejavnosti OVSE/ODIHR za spremljanje volitev in prispevkov EU k mednarodnim misijam za opazovanje volitev;
23. meni, da bi se morala Evropska unija za ohranitev svoje kredibilnosti pri državljanih Republike Moldavije proaktivno, poglobljeno in celovito vključiti v upravljanje sedanjih razmer; poziva Svet, naj razmisli o možnosti, da bi v Republiko Moldavijo odposlal misijo za krepitev pravne države, ki bi organom kazenskega pregona pomagala v procesu reforme, zlasti policije in sodstva;
24. poudarja, da morajo Svet, Komisija in države članice za vzpostavitev večje stabilnosti, boljšega upravljanja in enakomernega gospodarskega razvoja v Republiki Moldaviji in drugih državah na vzhodnih mejah Unije v celoti izčrpati program evropskega sosedstva, zlasti pa novi program za vzhodno partnerstvo;
25. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo imela sredstva EU, ki so na voljo Republiki Moldaviji na področju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, večji učinek, zlasti s celovito uporabo evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice ter določb instrumenta evropske sosedске politike; poziva Komisijo, naj mu predloži podrobno poročilo o uporabi vseh sredstev EU v Republiki Moldaviji, v katerem se bo še posebej osredotočila na sredstva, dodeljena za dobro upravljanje in demokratični razvoj;
26. poziva Svet in Komisijo, naj okrepi tako obseg misije posebnega predstavnika EU v Republiki Moldaviji kot tudi sredstva zanjo;
27. ponovno izraža svojo podporo ozemeljski celovitosti Republike Moldavije in poudarja, da je treba okrepiti vlogo EU pri iskanju rešitve za vprašanje Pridnestrja;
28. ponovno poudarja, da mora Evropska unija storiti vse, kar je v njeni moči, da bi prebivalcem Republike Moldavije ponudila resnično evropsko prihodnost; poziva vse politične sile v Republiki Moldaviji in njene partnerje, naj trenutnih nestabilnih razmer ne izkoristijo za odvrnitev Moldavije od njene poti v Evropo;
29. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, parlamentarni skupščini Sveta Evrope, in OVSE ter vladi in parlamentu Republike Moldavije.
-